

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
terviktekst
09.03.2024
30.06.2024
RT I, 06.03.2024, 7

Keskkonnaprogrammist toetuse andmise kord ja tingimused

Vastu võetud 31.01.2020 nr 10
[RT I, 04.02.2020, 2](#)
jõustumine 07.02.2020

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
11.06.2020	RT I, 16.06.2020, 20	19.06.2020
07.04.2021	RT I, 13.04.2021, 7	16.04.2021
22.12.2021	RT I, 29.12.2021, 44	01.01.2022
23.01.2023	RT I, 31.01.2023, 1	03.02.2023
03.07.2023	RT I, 13.07.2023, 1	16.07.2023
29.02.2024	RT I, 06.03.2024, 4	09.03.2024, osaliselt 01.07.2024

Määrus kehtestatakse [keskkonnatasude seaduse](#) § 59 lõike 4 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Käesolevas määruses sätestatakse nõuded keskkonnakaitse valdkonna projekti rahastamise taotluse kohta, taotluste hindamise tingimused, kord ja kriteeriumid, toetatavad tegevused, otsuse tegemise, selle täitmise kontrollimise ning aruandluse kord.
[\[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023\]](#)

§ 2. Toetuse andmise eesmärk

Toetust antakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-s 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.

§ 3. Keskkonnaprogramm

(1) Keskkonnaprogramm käesoleva määruse tähenduses on käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud valdkondlike programmide kogum, mida rahastatakse toetatavate ja teostatavate projektide kaudu.

(2) Keskkonnaprogramm koosneb järgmistest valdkondlikest programmidest:

- 1) atmosfääriõhu kaitse;
- 2) kalandus;
- 3) keskkonnateadlikkus;
- 4) looduskaitse;
- 5) merekeskkond;
- 6) metsandus;
- 7) ringmajandus;
- 8) veemajandus;
- 9) kaasrahastamine.

[\[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022\]](#)

(3) Taotluste hindamise lihtsustamiseks võib valdkondlikud programmid jaotada alamprogrammideks.

§ 4. Rakendusüksus

(1) Keskkonnaprogrammi vahendite kasutamist korraldab keskkonnatasude seaduse § 56 lõike 1 kohaselt sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi SA KIK).

(2) SA KIK võib keskkonnaprogrammi vahendite kasutamise korraldamiseks Kliimaministeeriumiga kooskõlastatult kehtestada lisaks käesolevas määruses sätestatud täiendavaid taotlemise ja taotluste menetlemise, kulude abikõlblikuks lugemise ja toetuse maksmise nõudeid ja tingimusi, sealhulgas ühikuhindu, arvestades toetatava valdkonna projektide eripära, käesolevas määruses sätestatud nõudeid ning käesoleva määrusega reguleerimata juhtudel riigisisestest ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõudeid.
[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud täiendavad nõuded ja tingimused avaldatakse SA KIK veebilehel.

§ 5. Keskkonnaprogrammi rakendamine

Projektide rahastamiseks võib taotlusvoore korraldada ühe või mitme käesoleva määruse § 3 lõikes 2 loetletud valdkondliku programmi, alamprogrammi ja või täpsemalt piiritletud tegevuste või kulude rahastamiseks, mis määratletakse vooru korraldamise otsuses.

2. peatükk Keskkonnaprogrammi üldised tingimused

1. jagu Üldnõuded

§ 6. Taotleja

(1) Toetust võivad taotleda kõik juriidilised isikud, füüsilisest isikust ettevõtjad ja asutused, kui valdkondlikke programme reguleerivatest käesoleva määruse sätetest ei tulene teisiti.

(2) Taotleja on kohustatud:

- 1) SA KIK nõudmisel tõendama, et taotluses esitatud teave vastab käesolevas määruses ja muudes õigusaktides sätestatud nõuetele ja tingimustele;
- 2) esitama koos taotlusega SA-le KIK nõutavad dokumendid ning nõudmisel lisateavet;
- 3) võimaldama SA-l KIK kontrollida taotluse ja taotleja vastavust nõuetele, sealhulgas käia kohapeal kontrollimas;
- 4) teavitama SA-d KIK viivitamata taotluses esitatud andmete muudatusest ja asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist;
- 5) esitama SA-le KIK muud informatsiooni, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.

§ 7. Toetuse saaja

Toetuse saaja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) ta on täitnud kõik projekti tegevustega seotud õigusaktides sätestatud nõuded ning tema maksu- või maksevõlg riigile koos intressiga ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
- 2) ta on tagasimaksmisele kuuluva riikliku toetuse tagasi maksnud nõude täitmise tähtpäevaks;
- 3) tal või tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku §-de 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust;
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]
- 4) ta suudab tasuda omafinantseeringu ja mitteabikõlblikud kulud ning on SA KIK finantshinnangu alusel finantsiliselt jätkusuutlik;
- 5) tal ei ole aruandevõlgnevusi SA KIK või riiklike registrite ees;
- 6) tal on projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalik kvalifikatsioon ja kogemus ning õiguslik, organisatsiooniline või tehniline eeldus ja pädevus.

§ 8. Toetuse osakaal

(1) Riigiabi puhul on maksimaalne toetuse osakaal sätestatud riigiabi käsitlevates õigusaktides.

(2) Vähesese tähtsusega abi andmisel on toetuse osakaal maksimaalselt 50% abikõlblikest kuludest, kui valdkondlikke programme reguleerivatest käesoleva määruse sätetest ei tulene teisiti.

(3) Avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel ja riigile kuuluvatel kõrgharidusasutustel peab omafinantseering olema vähemalt 20% toetatava projekti abikõlblikest kuludest, kui valdkondlikke programme reguleerivatest käesoleva määruse sätetest ei tulene teisiti.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) Toetuse osakaal võib olla 100% abikõlblikest kuludest:

- 1) valitsus- ja riigiasutuste projektidel;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksustel, kui hooldatakse või korrastatakse riigi maal või omandis olevaid objekte.

(5) Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel peab omafinantseering olema vähemalt 10% projekti või projekti etapi abikõlblikest kuludest, kui valdkondlikke programme reguleerivatest käesoleva määruse sätetest ei tulene teisiti.

(6) Omafinantseering peab olema rahaline ja tasutud enne SA KIK tehtavat lõppmakset.

(7) Taotlusvooru korraldamise otsuses võib ette näha ühe projekti toetuse maksimaalse ja minimaalse suuruse.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 9. Riigiabi

(1) Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmiseks kehtestab ja avaldab SA KIK oma veebilehel Euroopa Liidu riigiabi aktide ja konkurentsiseaduse nõuete kohased abimeetmed.

(2) Kui käesoleva määruse alusel antav otsene või kaudne toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, lähtutakse toetuse andmisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud abimeetmetes sätestatust.

(3) Kui toetus on riigiabi, ei või kavandatavat tegevust alustada ja sellega seotud siduvaid kohustusi võtta varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval, välja arvatud juhul, kui tegemist on üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamiseks antava riigiabiga.

(4) Ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi tagasinõudmise korral juhindutakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatust.

[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

(5) [Kehtetu -RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

§ 10. Kaasrahastamine

[Kehtetu -RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

2. jagu

Kulude abikõlblikkuse üldtingimused

§ 11. Abikõlblikkuse periood

(1) Keskkonnaprogrammi toetuse abikõlblikkuse periood algab taotlusvooru avamisest ja lõpeb 24 kuu möödumisel taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kui käesoleva määruse valdkondlikke programme reguleerivatest sätetest ei tulene teisiti. Uuringute, arendustööde ja inventuuride puhul on abikõlblikkuse periood kuni 36 kuud. Põhjendatud juhtudel võib abikõlblikkuse perioodi pikendada.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) [Kehtetu - RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) Kiireloomuliste projektide abikõlblikkuse periood algab kiireloomulisuse vajaduse ilmnemisel.

§ 12. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud, tekib käesoleva paragrahvi lõigete 3 ja 4 kohaselt ning on kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega, taotluse rahuldamise otsusega ning SA KIK veebilehel avaldatud juhendmaterjalidega.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) Kulu loetakse põhjendatuks, kui see on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses esitatud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning tekib toetatavate tegevuste käigus.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) Toetuse andmisel loetakse kulu tekkinuks abikõlblikkuse perioodil, kui kulu aluseks olev töö tehakse, kaup saadakse kätte või teenus osutatakse taotluse rahuldamise otsuses näidatud projekti abikõlblikkuse perioodil ja kulu tekkimine on tõendatud.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) Tegelik kulu tekkimine on tõendatud, kui kulu aluseks olev töö on vastu võetud või teenus kätte või kaup oma valdusesse või omandisse saadud ja see on tõendatav dokumendiga.

(5) Käibemaks on abikõlblik kulu, kui toetuse saaja ei ole käibemaksukohustuslane või kui toetuse saajal on võimalik tõendada, et käibemaksu reguleerivate õigusaktide järgi on toetuse saaja lõpptarbija, kellel ei ole õigust projekti käigus tasutud käibemaksu oma maksustatavast käibest maha arvata või tagasi taotleda, ning käibemaksu ei hüvitata toetuse saajale ka muul moel.

(6) Abikõlblikkuse eritingimused on sätestatud käesoleva määruse 3. peatükis ja kehtestatud SA KIK poolt.

§ 13. Personalikulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on järgmised personalikulud:

- 1) palk proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga;
- 2) puhkusetasu proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga ja seaduses sätestatud korras;
- 3) seadusest tulenevad maksud ja maksed käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud kuludelt;
- 4) seadusest tulenev lähetusega või töö- ja ametiülesande täitmisega seotud kulu;
- 5) konverentsi- ja seminari osavõtukulu.

(2) Kui palka hüvitatakse tegelike kulude alusel ning töötaja täidab lisaks projekti käigus tehtavale tööle samas asutuses ka muid tööülesandeid, tõendatakse projekti heaks töötatud aeg tööajatabeliga või määratud tööaja osakaalu kohaselt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse töölepingu ja teenistusse võtmise käskkirja alusel tekkivatele personalikuludele.

(4) Füüsilise isikuga sõlmitud võlaõigusseaduses nimetatud töövõtu- või käsunduslepingu alusel tekkivast personalikulust loetakse abikõlblikuks proportsionaalselt projekti heaks kulunud ajaga teenuse või töö eest makstav tasu, mida maksustatakse kui palka, ning sellelt tasult makstav sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks, kui teenuste eest makstavad tasud on eristatud.

(5) Kui projekti sisuks on asjade ostmine, ei ole personalikulu abikõlblik.

§ 14. Asjade ostmise abikõlblikkus

Asja ostmise kulu on abikõlblik, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) see vastab selle asja kohta kehtivatele nõuetele;
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]
- 2) kasutatud asja ostmisel ei ole sama asja ostmiseks eelnenud seitsme aasta jooksul kasutatud avaliku sektori toetust.

§ 15. Projektijuhtimise, üld- ja muude kulude abikõlblikkus

(1) Projektijuhtimise ja üldkulu on abikõlblik, kui see on kohane, mõistlik ja proportsionaalne projekti tegevuste suhtes.

(2) Projektijuhtimise kulu on abikõlblik maksimaalselt 10% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Üldkulu on abikõlblik maksimaalselt 5% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest. Toetatavates teadus- ja arendustegevuse projektides on üldkulu määraks maksimaalselt 15% abikõlblikest tööjõukuludest.

(3¹) Projekti üldkuludeks loetakse järgmised kulud:

- 1) kontoritarvete ja -mööbli ostmise, rentimise, hooldamise ja remondi kulud;
- 2) sidekulud, sealhulgas interneti-, telefoni- ja postikulud;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas tark- ja riistvara, kontoritehnika ostmise ja rentimise ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldamise ja remondi kulud;
- 4) kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamise kulud;
- 5) projekti administreerimiseks vajalike ruumide rendikulud;
- 6) valveteenuse kulud;
- 7) projekti administratiivse personali (raamatupidaja, personalispetsialist, IT spetsialist, teised projekti abistavad töötajad) tööjõukulud.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(3²) Üldkulu ei pea dokumentaalselt tõendama.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(4) Kui projekti sisuks on ainult asjade ostmine, ei ole projektijuhtimise ja üldkulu abikõlblik.

(5) Sõiduauto kasutamise kulu abikõlblikkuse ülemmäär on 0,3 €/km. Eriotstarbelise mootorsõiduki kasutamise kulu on abikõlblik mõistlikus suuruses asjakohase meetodika järgi. Sõidukite kasutamise kulu on abikõlblik vaid sellekohase arvestuse pidamisel.

§ 16. Mitteabikõlblikud kulud

Kui käesoleva määruse valdkondlikke programme reguleerivatest sätetest ei tulene teisiti, ei ole abikõlblikud järgmised kulud:

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

- 1) maa ja kinnisvara ost;
- 2) külaliste või äripartnerite vastuvõtmisega seotud toitlustamise, majutamise, transpordi ja kultuurilise teenindamise kuludele või tulumaksuga maksustatavatele kingitustele ja annetustele lisanduv võimalik tulumaks;
- 3) toetuse saaja oma töötajate täienduskoolitusega seotud kulu;
- 4) projekti finantskulu (intressikulu, lepingutasu, tehingukulu, ülekandetasu, valuutavahetustasu, valuutavahetuskahjum, pangakulu ja muud sellised kulud);
- 5) rahatrahv, rahaline karistus, kohustuse mittetäitmisel makstav leppetrahv ja viivis;
- 6) juriidiliste teenuste kulu, sealhulgas notari- ja advokaaditasud ja kohtukulud;
- 7) mitterahaline kulu, sealhulgas vara amortisatsioon;
- 8) kindlustusmaksed, välja arvatud reisikindlustusmaksed seoses lähetusega;
- 9) palgale lisaks makstav toetus või lisahüve, mis ei ole käsitatav palgana seaduse tähenduses;
- 10) organisatsiooni juhtimiskulu;
- 11) taotluse ettevalmistamise kulu (näiteks tehnoloogilised ja eelprojektid, detailplaneeringud, tasuvusuuringud, arengukavad, keskkonnamõtjude hindamine).

§ 17. Tulu teenimine

(1) Kui projekti tegevuste tulemusena tekib projekti abikõlblikkuse perioodil tekkepõhine netotulu, võib seda kasutada omafinantseeringu katteks. Omafinantseeringut ületav tulu arvatakse projekti abikõlblikest kuludest maha.

(2) Kui toetuse saaja korraldab projekti elluviimise perioodil või pärast projekti lõppu projekti käigus ostetava või valmiva asja või ehitise kasutamist taotluses kirjeldatud otstarbest erineval viisil ja selle tulemusena tekib tulu, siis on toetuse saaja kohustatud hindama projekti mõju tulu tekkimisele ja sellest rakendusüksust teavitama. SA KIK võib tagasiulatavalt viie aasta jooksul pärast projekti lõppu tunnistada vastavas ulatuses projekti kulud abikõlblimatuks.

3. peatükk

Valdkondlikud programmid ja nende kohalduvad eritingimused

1. jagu

Atmosfääriõhu kaitse programm

§ 18. Atmosfääriõhu kaitse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Atmosfääriõhu kaitse programmi eesmärk on toetada keskkonnast tulenevate terviseriskide ohjamist ning elukvaliteedi parandamist, välisõhu kvaliteedi parandamist, kliimamuutuste tagajärgede leevendamist ja kiirgusohutuse tagamist.

(2) Atmosfääriõhu kaitse programmi alamprogrammid on:

- 1) välisõhu kvaliteedi parandamine;
- 2) transpordisaaste vähendamine;
- 3) kiirgusohu vähendamine;
- 4) müra- ja tingitud häiringu vähendamine;

[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

- 5) energeetika negatiivse keskkonnamõju vähendamine.

(3) Välisõhu kvaliteedi parandamisega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) välisõhu saasteainete puhastussüsteemide renoveerimine ja ehitamine, sealhulgas parima võimaliku tehnika rakendamine;
- 2) osoonikihti kahandavate ainete ning fluoritud kasvuhoonegaaside kontroll ja kasutamise piiramine ning fluoritud kasvuhoonegaasidelt alternatiivsetele ainetele ja -tehnoloogiatele üleminek;
- 3) suurõnnetustes ja hädaolukordades välisõhu saastetaseme operatiivse hindamise ja info edastamise süsteemi arendamine;
- 4) kliimamuutustega, saasteainete kaugleviga, osoonikihi kaitsega ja välisõhu kvaliteediga seotud rakendusuuringute ja analüüside koostamine ning nimetatud valdkondadest ülevaate andmine avalikkusele.

(4) Transpordisaaste vähendamisega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) transpordist põhjustatud välisõhu saaste vähendamise meetmete rakendamine, sealhulgas ühistranspordi ja alternatiivsete liiklusvahendite kasutamise soodustamine;
- 2) keskkonnasõbralikumatele mootorsõidukitele soodustuse tegemise võimalikkuse rakendusuuringud;
- 3) teise ja kolmanda põlvkonna biokütuste kasutamise rakendusuuringud.

(5) Kiirgusohu vähendamisega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) radioaktiivsete jäätmete nõuetekohase käitlemise tagamine;
- 2) elanikkonna tervise kaitse ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest, sealhulgas rakenduslikud uuringud ja valdkonnast ülevaate andmine avalikkusele;
- 3) kiirguse mõõtmismeetodite ühtlustamine ja akrediteerimine.

(6) Mürast tingitud häiringu vähendamisega seoses toetatakse mürakaartide ja müra vähendamise tegevuskavade koostamist, müra vähendamist käsitlevate rakendusuuringute koostamist ja müra valdkonnast ülevaate andmist avalikkusele.

[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(7) Energeetika negatiivse keskkonnamõju vähendamisega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) põletusseadmete välisõhu saasteainete puhastussüsteemide ehitamine, sealhulgas parima võimaliku tehnika rakendamine;
- 2) kaugküttevõrgus mitteamu katlamaja rekonstrueerimine või rajamine soojusenergia tootmiseks puitkütustest;
- 3) maasoojuspumbal põhineva lokaalküttesüsteemi rajamine, kui puudub võimalus kaugküttevõrguga liitumiseks ja soojuspumba käitamisel kasutatakse rohelist energiat;
- 4) korteriühistute biomassil või fossiilsel kütusel (välja arvatud maagaas) töötava kütteseadme või otsesest elekterkütet kasutava kütteseadme asendamine taastuvat kütust kasutava kütteseadmega, kui elamu on ehitatud enne 2010. aasta 1. jaanuari;

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

5) korteriühistu valitsetava elamu ühendamine kaugküttevõrguga, kui elamu on ehitatud enne 2010. aasta 1. jaanuari.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 19. Atmosfääriõhu kaitse programmi eritingimused

(1) Soojuspumbal põhineva lokaalküttesüsteemi ehitamisel peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblike kulude maksumusest ja toetuse taotlejateks võivad olla ainult avalik-õiguslikud juriidilised isikud või korteriühistud.

(2) Katlamaja rekonstrueerimisel või rajamisel soojusenergia tootmiseks puitkütustest ning korteriühistu biomassil või fossiilsel kütusel (v.a maagaas) töötava kütteseadme või otsesest elekterkütet kasutava kütteseadme asendamisel taastuvat kütust kasutava kütteseadmega või korteriühistu valitsetava elamu ühendamisega kaugküttevõrguga peab omafinantseering olema vähemalt 50% projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Soojuspumbal põhineva lokaalküttesüsteemi rajamisel tuleb sisendenergia ja toodetava soojuse mõõtmiseks paigaldada süsteemile eraldi soojuse ja elektri arvestid.

(4) Abikõlblik on võrguettevõtjaga liitumise tasu ning eel- ja põhiprojekti ja alternatiivide analüüsi kulu. Liitumistasu on abikõlblik juhul, kui liitumisleping on sõlmitud käesoleva määruse §-s 11 viidatud abikõlblikkuse perioodil.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(5) Atmosfääriõhu kaitse programmis ei ole abikõlblik:

- 1) soojatrasside ehitamise ja renoveerimise kulu, välja arvatud korteriühistute hoonete ühendamisega kaugküttevõrguga;
- 2) hoonete ehitamise, sealhulgas rekonstrueerimise kulu, välja arvatud katlaruumide ja kütuse ladustamiseks vajalike ruumide korrastamine ning väljaehitamine mahus, mis on vajalik taastuval kütusel töötava katla kasutuselevõtmiseks;
- 3) hoonesiseste küttesüsteemide rajamisega seotud kulu (torustikud, radiaatorid, soojusvahetid, isolatsioonid, ventiilid jne), välja arvatud korteriühistu valitsetava elamu kaugküttevõrguga ühendamisega seotud kulu;
- 4) kütuste tootmiseseadmete rajamise kulu;
- 5) tanklate ja muude kütuste jaotussüsteemide rajamise kulu;
- 6) sõiduvahendite alternatiivkütustele ümberehitamise kulu;
- 7) rattataristu rajamise kulu.

(6) Käesoleva määruse § 18 lõike 5 punktis 1 nimetatud tegevuse korral võib toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest.

(7) Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel võib toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest.

(8) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

2. jagu

Kalanduse programm

§ 20. Kalanduse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Kalanduse programmi eesmärk on saavutada tasakaal kalavarude kaitse ja kasutamise vahel ning tagada looduslik mitmekesisus, kalavarude pikaajaline säilimine ning luua püügivõimalus nii kutselistele kui ka harrastuskalastajatele. Kalavarude all peetakse silmas ka agarikuvarusid.

(2) Kalanduse programmi alamprogrammid on:

- 1) kalandusuuringud;
- 2) vee-elustiku ökoloogilise seisundi parandamine;
- 3) kalanduse arendusprojektid;
- 4) kalavarude kaitse ja järelevalve.

(3) Kalandusuuringute alamprogrammist toetatakse valdkonna arengusuundade otsustamiseks vajalike kalandusprognoside tegemist ning muid valdkonnaga seotud uuringuid, et seada ja viia ellu arengu- ja tegevuskavade eesmärged.

(4) Vee-elustiku ökoloogilise seisundi parandamise alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) kalavarude suurendamiseks ja kaitseks kudealade või elupaikade loomine, taastamine või nende juurdepääsu tagamine ning nende ettevalmistustööd;
- 2) riiklikku kaitset vajavate ja ohustatud kalaliikide kaitse ja kalavarude taastootmise programmis nimetatud prioriteetsete kalaliikide ning harrastuskalapüügiks oluliste kalaliikide asustamine või taasasustamine.

(5) Kalanduse arendusprojektide alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) kalanduse valdkonna arengudokumentide ning tegevus- ja majandamiskavade koostamine tasakaalustatud arengu ja kalavaru säästliku kasutamise eesmärgil;
- 2) kalapüügivõistluste, seminaride, koolituste, õpitubade, teabepäevade ja laagrite korraldamine, et arendada keskkonnateadlikku ja säästvat kalandust;
- 3) kalavarude kasutamise seotud andmete ning teabe kogumine ja avaldamine;
- 4) kalandusliitude osalemine rahvusvahelises kalanduskoostöös ja rahvusvaheliste kalandusürituste korraldamine Eestis;
- 5) keskkonnasäästlikku harrastuskalapüüki toetava taristu (näiteks juurdepääsuteede, paadisildade, vettelaskmis- ja parkimiskohtade, püügiplatvormide, teavitustahvlite) arendamine avalikes huvides;
- 6) innovaatilised kalanduse arendusprojektid.

(6) Kalavarude kaitse ja järelevalve alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) kalapüügi ning sellega seotud tegevuse järelevalve;
- 2) siseveekogul kalapüügiga tegelevate kutselise kalapüügi luba omavatele ettevõtetele elektrooniliste püügiandmete esitamiseks seadmete soetamine.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 21. Kalanduse programmi eritingimused

(1) Käesoleva määruse § 20 lõigetes 3, 4, 6 ja lõike 5 punktides 1, 3 ja 4 nimetatud tegevuste korral võib sihtasutustele ja mittetulundusühingutele antava toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest.

(2) Kalade rändeteede avamiseks on maa, hoonestusõiguse ja kinnisvara ostmine abikõlblik kulu.

(3) Seminaride, koolituste, õpitubade ja teabepäevade korraldamisel, et arendada teadlikkust õiguskuulekast ja säästvast kalandusest, on toetus kuni 75% projekti abikõlblikest kuludest.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) Keskkonnasäästlikku harrastuskalapüüki toetava taristu ja innovaatiliste kalandusalaste arendusprojektide toetuse maksimaalne suurus projekti kohta on 50 000 eurot ilma käibemaksuta.

(5) Käesoleva määruse § 20 lõike 4 punktis 1 nimetatud tegevuste korral on toetuse osakaal maksimaalselt 70% abikõlblikest kuludest.

[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(6) Käesoleva määruse § 20 lõike 4 punktis 1 nimetatud tegevuste korral võib toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest:

- 1) [kehtetu - RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

2) projektidel, mille eesmärk on tagada kalade läbipääs riigi maal või riigi omandis või osaliselt riigimaal või riigi omandis oleval paisul.

[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

3. jagu

Keskkonnateadlikkuse programm

§ 22. Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Keskkonnateadlikkuse programmi eesmärk on kujundada arusaama, et inimene on osa loodusest, meie majandustegevuse ja kultuuri jätkusuutlikkus sõltub loodusest ning looduse hüvesid kasutades peame arvestama piiridega, mida ületades ohustame kogu elu Maal. Programmist toetatakse tegevusi, mille teemaks on säästva keskkonnakasutuse põhimõtete, looduse ja inimühiskonna seoste, looduses toimuvate protsesside ja elurikkuse tundmaõppimine.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) Keskkonnateadlikkuse programmi alamprogrammid on:

- 1) täiskasvanute ja perede keskkonnateadlikkuse suurendamine;
- 2) üldharidussüsteemi õpilaste keskkonnateadlikkuse suurendamine;
- 3) teabekandjate loomine ja sihtrühmale kättesaadavaks tegemine;
- 4) riigi ja rahvusvahelisel tasandil keskkonnahariduskoostöö arendamine.

(3) Täiskasvanute ja perede keskkonnateadlikkuse suurendamise alamprogrammis toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) kindlale teemale keskendunud üleriigilise teavituskampaania korraldamine;
- 2) festivali, messi korraldamine;
- 3) loodusõhtu, -hommiku, -retke korraldamine.

(4) Üldharidussüsteemi õpilaste keskkonnateadlikkuse suurendamise alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:

1) põhikooli klasside ja lasteaia koolieelse rühma osalemine loodus- ja keskkonnahariduskeskuste või keskkonnakaitse ja -kasutusega seotud ettevõtete aktiivõppeprogrammides;

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

2) laagri korraldamine loodus- ja keskkonnavaldkonna huviringide õpilastele, seejuures peab laagri läbiv teema olema looduses toimuvate protsesside ja elurikkuse tundmaõppimine;

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

3) [kehtetu - RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

4) üldharidussüsteemi õpilastele suunatud õppeprogrammide arendamiseks vajalike õppematerjalide ja -vahendite loomine ja soetamine loodus- ja keskkonnahariduskeskustesse, seejuures on projekti kohustuslik lisa loodavate õppematerjalide või soetatavate õppevahendite kasutamise täpne kirjeldus (seotud tegevused, sihtrühm, kasutamise intensiivsus).

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(5) Teabekandjate loomise alamprogrammis toetatakse meediatoote, ajutise näituse, info- või õppematerjali loomist ja sihtrühmale kättesaadavaks tegemist. Toetuse raames valmivad telesaated peavad olema järelvaadatavad ja raadiosaated järelkuulatavad.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(6) Riigi ja rahvusvahelisel tasandil keskkonnahariduskoostöö arendamise alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:

1) mitteformaalset keskkonnaharidust pakkuvate keskkonnahariduskeskuste üleriigilise võrgustiku arendamine;

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

2) säästvat arengut toetava hariduse alal üleriigilise haardega rahvusvaheliste programmide koordineerimine ja nendega seotud tegevused.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 23. Keskkonnateadlikkuse programmi eritingimused

(1) Käesoleva määruse § 22 lõike 3 punktides 2 ja 3 nimetatud tegevuste eritingimused on järgmised:

- 1) toetus on kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest;
- 2) paragrahvi 22 lõike 3 punktis 3 nimetatud tegevuste puhul on vahendite soetamise toetuse osakaal maksimaalselt 20% abikõlblikest kuludest;
- 3) paragrahvi 22 lõike 3 punktis 2 nimetatud tegevusega seoses ei toetata konverentside korraldamist.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) Käesoleva määruse § 22 lõike 4 punktis 1 nimetatud tegevuse eritingimused on järgmised:

- 1) taotlejaks saab olla haridusasutus või selle pidaja;
- 2) [kehtetu - RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]
- 3) taotlust menetletakse lihtsustatud korras, taotlusvoor kuulutatakse välja üks kord aastas;
- 4) omafinantseering ei ole kohustuslik.

(3) Käesoleva määruse § 22 lõike 4 punktis 2 nimetatud tegevuse eritingimused on järgmised:

1) taotleja saab olla kool, huvikool või keskkonnahariduskeskus, kelle juures on tegutsenud loodus- ja keskkonnavaldkonna huviringid vähemalt taotlemisele eelneval kahel õppeaastal.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

2) [kehtetu - RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(5) Käesoleva määruse § 22 lõike 3 punktis 1, lõike 4 punktis 4 ja lõikes 5 nimetatud tegevuste toetus on kuni 75% projekti abikõlblikest kuludest. Ettevõtjatel on § 22 lõike 3 punktis 1 ja lõikes 5 toodud tegevuse toetus kuni 50% projekti abikõlblikest kuludest, kui riigiabi reeglitest ei tulene väiksemat toetuse osakaalu.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(6) Käesoleva määruse § 22 lõike 6 punktis 1 nimetatud tegevuse korral on toetuse saaja oma töötajate täienduskoolitusega seotud kulu abikõlblik.

(7) Käesoleva määruse § 22 lõike 6 punktis 1 nimetatud tegevuste puhul võib sihtasutuste ja mittetulundusühingute toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(8) Keskkonnateadlikkuse programmis ei ole abikõlblikud:

1) hoonete, paviljonide ja varjualuste ehituse ja remondi kulu;

2) sõiduvahendite soetuskulu;

3) meenete soetuskulu.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

4. jagu

Looduskaitse programm

§ 24. Looduskaitse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Looduskaitse programmi eesmärk on looduse kaitsmine selle mitmekesisuse säilimiseks, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku liikide soodsa seisundi tagamine ning kultuurilooliselt ja esteetiliselt väärtusliku looduskeskkonna säilitamine.

(2) Looduskaitse programmi alamprogrammid on:

1) looduskaitse pikaajalise arengu kavandamine ja arengu jätkusuutlikkuse tagamine;

2) looduslike elupaikade ning kaitsealade, hoiualade, riiklikult kaitstud parkide ja üksikobjektide hooldamine ja kaitse korraldamine;

3) üleriigilise looduskaitse infrastruktuuri arendamine;

4) loodus- ja keskkonnakaitse valdkonna valitsusväliste organisatsioonide toetamine.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(3) Looduskaitse pikaajalise arengu kavandamiseks ja arengu jätkusuutlikkust tagavate meetmete elluviimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

1) kaitstavate või väheuuritud elupaikade ning looma-, taime- ja seeneliikide, kultuuriväärtusega loodusobjektide ja ökosüsteemide ning ökosüsteemiteenuste väljaselgitamine (inventuurid) või rakendusuuringud;

2) riiklikult kaitstud parkide hooldamiskavade, restaureerimis- ja rekonstrueerimisprojektide koostamine ja elluviimine;

3) kaitstavate loodusobjektide kaitsemeetmete rakendamise ja kaitstavate alade võrgustiku toimimise tõhususe hindamine;

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

4) probleemliikide tõrjemeetmete kavandamine ja nende rakendamine;

5) metsloomade rehabilitatsioonimeetmete rakendamine;

6) loodusteadlikkust suurendavad koolitused, seminarid, infomaterjalide väljaandmine ja muud tegevused.

(4) Looduslike elupaikade ning kaitsealade, hoiualade, riiklikult kaitstud parkide ja üksikobjektide hooldamiseks ja kaitse korraldamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

1) kaitsealade ja hoiualade kaitsekorralduskavades kavandatud meetmete rakendamine;

2) kaitstavate loodusobjektide hooldamine;

3) kaitstavatel aladel pärandniitude taastamine;

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

4) kaitstavate looma-, taime- ja seeneliikide ning elupaikade soodsat seisundit taotlevate tegevuskavade elluviimine.

(5) Üleriigilise looduskaitse infrastruktuuri arendamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

1) kaitsealade külastuskeskuste loodusõppe ekspositsioonide rajamine;

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

2) vaatetornide, infopunktide ja muude ehitiste rajamine.

(6) Loodus- ja keskkonnakaitse valdkonna valitsusväliste organisatsioonide toetamiseks toetatakse tegevusi nagu huvikaitse, loodushariduse edendamine, valdkonna ekspertarvamuste ja analüüside koostamine, siseriiklik ja rahvusvaheline koostöö, katusorganisatsiooni liikmete tegevustoetuste jagamine ning täiendkoolituste korraldamine loodus- ja keskkonnakaitse valdkonnas.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 25. Looduskaitse programmi eritingimused

(1) Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel võib toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 5 nimetatud tegevuste korral.

(2) Looduskaitse programmist pärandniitude hooldamiseks karja ja töövahendite (niiduk, vaaluti, kaaruti, presskogur, esilaadur, pallihaarats ning palliveohaagis) soetamise korral on toetus kuni 85% projekti abikõlblikest kuludest ning projekti omafinantseering peab olema vähemalt 15% projekti abikõlblikest kuludest. Karja soetamisel ei ole toetussumma suurem kui 1500 eurot ühe hobuse kohta, 835 eurot ühe veise kohta ja 165 eurot ühe lamba või kitsa kohta.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(3) Pärandniitude hooldamiseks vajamineva karja soetamisel peavad soetatavad hobused olema vanuses 2–4 aastat, veised vanuses 1–3 aastat ja lambad või kitsed vanuses 6 kuud kuni 2 aastat looma vastuvõtmise ajal.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(4) Pärast pärandniitude taastamist peab toetuse saaja tagama taastatud aladel hoolduse viie aasta jooksul.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(5) Seminaride, koolituste ja muude sarnase eesmärgiga tegevuste korraldamisel ning infomaterjalide väljaandmisel on toetus kuni 75% projekti abikõlblikest kuludest. Loodus- ja keskkonnakaitse valdkonna valitsusväliste organisatsioonide toetamise alamprogrammi tegevuste toetus on kuni 100% projekti abikõlblikest kuludest.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(6) [Kehtetu - RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(7) Loodus- ja keskkonnakaitse valdkonna valitsusväliste organisatsioonide toetamise alamprogrammi projektides on üldkulu määraks maksimaalselt 15% abikõlblikest tööjõukuludest ja ühe projekti maksimaalne suurus on kuni 35% alamprogrammi aastaeelarvest.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

5. jagu Merekeskkonna programm

§ 26. Merekeskkonna programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Merekeskkonna programmi eesmärk on toetada Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamist ja säilitamist.

(2) Merekeskkonna programmi alamprogrammid on:

- 1) rakendatavad meetmed;
- 2) uuringud ja arendustööd;
- 3) reostustõrje.

(3) Rakendatavate meetmete alamprogrammist toetatakse merestrategia meetmekava meetmeid ja tegevusi või muid tegevusi mere ökosüsteemi teenuste tõhusaks ja kestlikuks kasutamiseks.

(4) Uuringute ja arendustööde alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) mere seisundi hindamine, selleks vajalike andmete kogumine ja metoodika arendamine ning merestrategia osades toodud arendusvajaduste tagamine;
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]
- 2) mere kasutamise hindamine, selleks vajalike andmete kogumine ja metoodika arendamine;
- 3) mere kaitset ja kestlikku kasutamist võimaldava tehnoloogia arendamine ja kasutuselevõtt.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(5) Reostustõrje alamprogrammist toetatakse laevadest ja sadamatest lähtuva reostuse tõrjeks järgmisi tegevusi:

- 1) sadama reostustõrjeplaanide täitmise tagamine;
- 2) reostuse tagajärjel kahjustatud rannikualade, loodus- ja elukeskkonna taastamine;
- 3) ennetav koolitus, väljaõpe või teavitustöö;
- 4) reostustõrjeks valmisoleku suurendamine.

6. jagu

Metsanduse programm

§ 27. Metsanduse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

- (1) Metsanduse programmi eesmärk on:
- 1) metsanduse pikaajaliste arengusuundade elluviimine;
 - 2) metsade uuendamise tagamine;
 - 3) metsaökosüsteemide kaitse edendamine;
 - 4) säästva metsanduse teemaliste koolituste, teavituste ja uuringute edendamine;
 - 5) jahilulukiarvu taastusvaruna säilimise tagamine;
 - 6) ulukikahjustuse ulatuse vähendamine ning jahimeeste praktiliste oskuste taseme ja jahindusteadlikkuse parandamine.
- (2) Metsanduse programmi alamprogrammid on:
- 1) metsandus;
 - 2) jahindus.
- (3) Metsanduse alamprogrammist toetatakse järgmisi meetmeid:
- 1) metsanduse jätkusuutliku arengu tagamine;
 - 2) metsaökosüsteemide kaitse;
 - 3) metsade majandamine ja uuendamine;
 - 4) metsateadus, -haridus ja teavitamine.
- (4) Metsanduse jätkusuutliku arengu tagamise meetmest toetatakse järgmisi tegevusi:
- 1) makromajanduslike analüüside koostamine metsanduse kui riigi majandusliku ning sotsiaalse arengu kindlustaja olulisuse hindamiseks;
 - 2) metsanduslike infosüsteemide ja e-teenuste arendamine;
 - 3) metsa mitmekülgse kasutuse edendamine ning pärandkultuuri objektide kaardistamine ja tutvustamine.
- (5) Metsaökosüsteemide kaitsemeetmest toetatakse järgmisi tegevusi:
- 1) metsa ja kultuurimaastiku territoriaalse vahekorra kujunemise analüüs ning potentsiaalse metsa territooriumi rekonstrueerimine;
 - 2) metsamajandusliku tegevuse käigus looduslike protsesside imiteeritavuse analüüs;
 - 3) erineva majandamisrežiimiga metsade biomitmekesisuse seiremetoodika väljatöötamine ning olemasolevate meetodikate ühtlustamine;
 - 4) majanduslik analüüs, et leida kuluefektiivseim tee metsaökosüsteemide kaitse edendamiseks.
- (6) Metsade majandamise ja uuendamise meetmest toetatakse järgmisi tegevusi:
- 1) metsaseemnevaru loomine ning geenireservi metsade ja valikseemnepuistute eraldamine, klooniarhiivide rajamine;
 - 2) metsapuutaimede tootmine.
- (7) Metsateaduse, -hariduse ja teavitamise meetmest toetatakse järgmisi tegevusi:
- 1) metsandusüliõpilaste ja -õppejõudude rahvusvaheliste koolitus- ja õppevahetusprogrammide käivitamine;
 - 2) metsahariduse ja -teadusega tegelevate asutuste infrastruktuuri ajakohastamise vajaduse väljaselgitamine ja analüüsimine ning seadmete soetamine, lähtudes kõrg- ja kutsehariduse, teaduse ja innovatsiooni kui terviku vajadustest;
- [RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]
- 3) metsade säästlikku majandamist ning Eesti metsandust ja selle ajalugu tutvustavate teabematerjalide (näiteks trükiste, filmide ja näituste) koostamine;
 - 4) puidu kui taastuva loodusressursi säästva kasutamise võimaluste tutvustamine;
 - 5) puidu kui toorme ja energiakandja paremate kasutusvõimaluste propageerimine ja seeläbi puidu, eriti seni vähem kasutatud leidnud puuliikide rahvusvahelise konkurentsivõime parandamine;
 - 6) metsanduslike teadusuuringute ja analüüside tegemine ning analüüsimetoodikate arendamine;
 - 7) kommunikatsiooniprojektide koostamine avalikkuse teadlikkuse suurendamiseks metsandusest;
 - 8) erametsaomanike koolitamine.
- (8) Jahinduse alamprogrammist toetatakse järgmisi tegevusi:
- 1) jahinduse teadusuuringute ja analüüside tegemine ning analüüsimetoodikate arendamine;
 - 2) kommunikatsiooniprojektide koostamine avalikkuse ja jahimeeste teadlikkuse suurendamiseks jahindusest;
 - 3) jahiseaduse § 45 alusel reservfondist makstud uluki tekitatud kahju osaline kompenseerimine.

§ 28. Metsanduse programmi eritingimused

- (1) Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel võib toetuse osakaal olla kuni 100% abikõlblikest kuludest.

(2) Jahiseaduse § 45 lõike 1 alusel moodustatud reservfondist tasutud nõuete osalise katmise taotlusi hinnatakse üks kord aastas pärast jahiaasta lõppu. Jahiaasta lõpeb veebruari viimasel päeval.

(3) Jahiseaduse § 45 lõike 2 alusel osalise toetuse taotlemisel on abikõlblikud ainult need kulud, mille väljamaksed on tehtud taotlusvoorule eelnenud jahiaasta jooksul. Sellised kulud on abikõlblikud 10–30% ulatuses tehtud väljamaksetest.

(4) Kui toetust taotletakse käesoleva määruse § 27 lõike 7 punkti 6 alusel metsatööstuse jaoks uuringu või tootearenduse tegemiseks, tuleb taotlejal esitada metsatööstusettevõtja, nende alaliidu või muu uuringu tulemuste kasutaja kinnitus, et ta on uuringu tulemustest huvitatud ja katab vähemalt 10% projekti kogumaksumusest. Uuringu tulemuse kasutaja panus võib olla rahaline või mitterahaline. Rahalise panuse puhul suureneb selle võrra kohustuslik omafinantseeringu määr.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

7. jagu

Ringmajanduse programm

§ 29. Ringmajanduse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Ringmajanduse programmi eesmärk on toetada keskkonnakorralduse, jäätmete, maapõue ja kemikaalide valdkonna ning nendega seotud teadus-arendustegevust, ressursi tõhusamat kasutamist, ringmajanduse põhimõtete kasutuselevõtmist, jäätmete ja heitmete tekke vältimist ning tegevuste keskkonnamõju vähendamist, ringmajanduse mudelite teket, ringmajanduse valdkonnas teadlikkuse parandamist ning jätkusuutliku tarbimise ja tootmise lahenduste väljatöötamist ja laiemat kasutust.

(2) Ringmajanduse programmi alamprogrammid on:

- 1) keskkonnakorraldus;
- 2) jäätmed;
- 3) maapõue;
- 4) ringmajanduse teadus- ja arendustegevus.

(3) Keskkonnakorraldusega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) ressursiauditite tegemine;
- 2) tööstuses, ehituses või teeninduses ressursside säästmisele või tõhusamale kasutamisele suunatud terviklike tehniliste meetmete väljatöötamine, katsetamine või juurutamine;
- 3) keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamine ja registreerimine, sealhulgas keskkonnajuhtimissüsteemist tulenev keskkonnategevuse edasine parandamine, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1–45);
- 4) mitteformaalsete keskkonnajuhtimissüsteemide, nagu roheline kontor ja roheline kool, väljatöötamine, rakendamine ja nende sertifikaadi või tunnistuse taotlemine;
- 5) Euroopa Liidu ökomärgise taotlemine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1–19);
- 6) uuenduslike keskkonnakorralduslike lahenduste väljatöötamine ja rakendamine (näiteks ökodisain, toote olulusring, tööstussümbioos, ärimudelid, ICT lahendused, uued teenused ja tooted, kujunemisjärgus tehnika, parandustöökojad);
- 7) keskkonnakorralduslike koolituste korraldamine ja juhendmaterjalide väljatöötamine.
- 8) üldhariduskoolides jäätmete liigiti kogumise lahenduste väljatöötamine ja rakendamine, millega võimaldatakse koolimajas vähemalt pakendijäätmete, biojäätmete ning paberi- ja kartongijäätmete liigiti kogumine tingimusel, et vastavate jäätmeliikide regulaarne äravedu ja jäätmetekitaja juhendamine on tagatud.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) Jäätmetega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

- 1) jäätmetekke vältimine ning toodete või tootekomponentide korduskasutus;
- 2) selliste jäätmete käitlemine, mille kulud on jäänud riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse kanda;
- 3) ohtlike jäätmete, välja arvatud eterniidi, kogumisringide korraldamine;
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]
- 4) maastikupilti kahjustavate kasutusest väljalangenud ehitiste likvideerimine ning kohaliku omavalitsuse üksuse hinnangul maastikupilti kahjustava lagunenud ja kasutusest väljalangenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitise lammutamine ja sellest tekkinud jäätmete käitlemine, sealhulgas taaskasutuse ja ringlussevõtu soodustamine ja maa-ala koristamine;
- 5) kodumajapidamistes jäätmete liigiti kogumiseks kasutatavate kompostrite, konteinerite ja muude vahendite soetamine, seejuures on eelistatud lahendused, mis aitavad liigiti kogutud jäätmeid käidelda või ära viia jäätmetekitaja lähedal;
- 6) jäätmejaamade ja jäätmemajade rajamine, laiendamine või rekonstrueerimine;
- 7) ohtlike kemikaalide sisaldada võivate jäätmete käitlustehnoloogiate arendamine ohtlike kemikaalide tuvastamiseks ja ohtlike kemikaalide, nende segude või neid sisaldavate komponentide eraldamiseks jäätmetest, et suurendada jäätmete taaskasutust ja ringlussevõttu;

8) Kliimaministeeriumi ja tema allasutuste koostatud jäätmevaldkonna teavitusmaterjalide trükkimine ja levitamine kohaliku omavalitsuse poolt ning teavitus jäätmete liigiti kogumisest;

[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

9) [kehtetu -RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

10) tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamine avaliku kogumisvõrgustiku efektiivsuse parandamiseks;

11) elanikkonnalt eterniidijäätmete kogumise korraldamine jäätmejaamas või jäätmete kogumiskohas.

[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 4 tähenduses on:

1) põllumajanduseehitis – endise Nõukogude Liidu aegsete kollektiivmajandite kasutatud tootmistaristu ehitised (näiteks loomapidamishoone, põllumajandustoodangu töötlemise hoone, toodangu- või muu ladu, remonditöökoda, kontorihoone);

2) tööstuseehitis – endise Nõukogude Liidu ajal kasutuses olnud tööstuseehitis (näiteks tootmishoone, ladu, katlamaja, veetorn), seejuures ei käsitata tööstuseehitisena eraldi transpordisüsteemi taristu objekte (näiteks raudteega seotud ehitised, rajatised);

3) militaarehitis – endise Nõukogude Liidu armee kasutuses olnud militaarehitis (näiteks kasarmu, ladu, garaaž, piirivalverajatis).

(6) Maapõuega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

1) korrastamata karjäärilade ja turbalade korrastamine, kui maavara kaevandamise loa kehtivus on lõppenud ning ei kehti ka maapõueseaduse § 80 lõikes 1, §-s 88 ja § 93 lõigetes 1–4 sätestatud kohustus;

2) [kehtetu -RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

3) geoloogilise uuringu või üldgeoloogilise uurimistöe otstarbel rajatud puuraukude ja kaeveõõnte korrastamine, kui geoloogilise uuringu või üldgeoloogilise uurimistöe loa kehtivus on lõppenud, maapõueseaduse § 80 lõikes 1 sätestatud kohustus ei kehti ning maapõueseaduse §-s 92 sätestatud nõue on aegunud või ei ole seda muul põhjusel võimalik rakendada;

4) geoloogilise teabe süstematiseerimine, ajakohastamine, kirjastamine ning säilitamistingimuste parandamine;

5) geoloogiliste loodusmälestiste korrastamine ja eksponeerimine.

(7) Ringmajanduse teadus- ja arendustegevusega seoses toetatakse järgmisi tegevusi:

1) teadusuuringud ning tegevus, mis toetab keskkonnakorralduse, maapõue ja jäätmete valdkonna arengut;

2) uuringud maavarade kaevandamise keskkonna- ja terviseohu vähendamiseks;

3) ohtlike kemikaalidega seotud uuringud terviseriskide ja keskkonnamõju hindamiseks, sealhulgas biomonitooring;

4) ringmajanduse põhimõtetega arvestavate materjalide ja toodetes ohtlike kemikaalide asendamine ohutumatega ning ohtlike kemikaalide vabade toodete ja tootmisprotsesside väljatöötamine.

§ 30. Ringmajanduse programmi eritingimused

(1) Käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 1 nimetatud tegevuse rahastamise projektide ülevaatliku auditi tegemise korral on maksimaalne toetus ilma käibemaksuta 3600 eurot, väikeettevõtte detailse auditi tegemiseks 5350 eurot, keskmise suurusega ja suurettevõtte detailse auditi tegemiseks 6700 eurot, väikeettevõtte detailse auditi tegemiseks 1750 eurot juhul, kui enne on rahastatud ülevaatliku auditi tegemist, ning keskmise suurusega ja suurettevõtte detailse auditi tegemiseks 3100 eurot juhul, kui enne on rahastatud ülevaatliku auditi tegemist.

(2) Käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 1 nimetatud tegevuse korral esitab toetuse saaja väljamakse saamiseks SAI-e KIK tehtud auditi ehk projekti väljundi ja selle vastuvõtuakti, mille alusel saab SA KIK kontrollida töö valmimist.

(3) Taotledes toetust käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 1 nimetatud ressursiauditi jaoks, peab see vastama keskkonnaministri 28. juuni 2016. a määrusele nr 17 „Toetuse andmise tingimused meetme „Ettevõtete ressursitõhusus” tegevuse „Energia- ja ressursiauditite läbiviimine” jaoks avatud taotlemise korral”.

(4) Käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 2 nimetatud tegevusteks on maksimaalne toetussumma ühe taotluse kohta 200 001 kuni 500 000 eurot ilma käibemaksuta.

(5) Käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 2 nimetatud tegevuse korral peab olema tehtud nõuetekohane ressursiaudit vähemalt ülevaatliku ressursiauditi ulatuses, mis kinnitab tekkivat ressursisäästu ning kavandavate investeeringute asjakohasust ning mis on tehtud kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 3.

(6) Taotledes toetust käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 3 nimetatud keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi (EMAS) rakendamise ja registreerimise projektile ning kasutades selleks väliste konsultantide abi, peab vähemalt üks kaasatud konsultant oleme liitunud Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni (EKJA) keskkonnajuhtimise hea tavaga, mille leiab EKJA kodulehelt.

(6¹) Käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 4 nimetatud tegevuste elluviimisel on toetuse saaja oma töötajate täienduskoolitusega seotud kulu abikõlblik.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(7) Käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktides 3, 5, 6, 8 ja 11 nimetatud tegevusteks saab toetust taotleda kohaliku omavalitsuse üksus ja 100% kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olev juriidiline isik.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(8) Kui käesoleva määruse § 29 lõikes 4 nimetatud tegevusteks taotleb toetust kohaliku omavalitsuse üksus, peab tal olema taotluse rahuldamise otsuse ajaks kehtiv ja ajakohane jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri või nende koostamine algatatud, ning enam kui 1500 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksusel korraldatud jäätmevedu. Käesolevas lõikes sätestatud nõudeid kohaldatakse ka juhul, kui toetust taotleb 100% kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olev juriidiline isik, selle isiku omanikuks oleva kohaliku omavalitsuse üksuse kohta.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(9) Käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktides 3 ja 11 nimetatud tegevuste korral on toetatav jäätmete kogumine ja vedu vaid varem kokkulepitud kogumiskohtadest, välja arvatud ükselt uksele vedu.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(10) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(11) Käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktis 4 nimetatud maastikupilti kahjustava lagunenu ja kasutusest väljalangenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitise lammutamise korral saab ühe kinnistu kohta esitada ühe taotluse.

(11¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud juhul ei ole lammutusprojekti koostamine abikõlblik.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(12) Kui toetust taotletakse käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktis 5 nimetatud tegevusteks, siis:
1) tuleb taotlejal esitada taotluses ülevaade, kuidas kavandatud konteinerite, kompostrite või muude vahendite kasutuselevõtt aitab kaasa jäätmete liigiti kogumisele ja olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvude saavutamisele;
2) võib kodumajapidamistes kasutatavad kompostrid, konteinerid ja muud liigiti kogumiseks mõeldud vahendid eraldada vaid isikule, kes on liitunud korraldatud jäätmeveoga ning kelle alaline elukoht ja rahvastikuregistri järgne elukoht on vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist katkematult olnud majapidamine, kuhu liigiti kogumiseks mõeldud vahendeid soovitakse;
3) peab taotleja olema veendunud, et kinnistul, kuhu vahendeid antakse, on nende nõuetekohane kasutamine võimalik, lisaks peab taotleja tagama jäätmetekitajale asjakohase koolituse ja juhendamise;
4) peab kohaliku omavalitsuse üksusel olema terviklik plaan jäätmete liigiti kogumiseks ja kodus kompostimises alase teadlikkuse suurendamiseks ning selle plaani kirjeldus tuleb esitada koos taotlusega;
5) ei tohi taotleja teenida konteinerite ja kompostrite elanikele jagamise pealt tulu;
6) peab kohaliku omavalitsuse üksus kandma jäätmevaldajate registrisse kõik liigiti kogumiseks mõeldud vahendid ja kompostrid, mis on majapidamistele eraldatud.

(13) Kui toetust taotletakse käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktis 6 nimetatud tegevusteks, siis:
1) peab jäätmejaamade tehniline varustus tagama lisaks keskkonnaministri 16. jaanuari 2007. a määruse nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused” § 3 lõike 2 punktides 1–5 ja 7–13 nimetatud olmejäätmeliikide vastuvõtmisele elanikkonnalt ka vanarehvide, ehitus- ja lammutusjäätmete vastuvõtmise;
2) tuleb jäätmemajad paigutada mugavatesse asukohtadesse ja need peavad mahutama konteinereid vähemalt segapakendijäätmete, paber- ja kartongpakendijäätmete, paberi- ja papijäätmete, klaaspakendi, tekstiili, patareide, väikeelektroonika, segaolmejäätmete ja biojäätmete kogumiseks;
3) peavad jäätmemajad olema lukustatavad;
4) peavad jäätmete üleandmise võimalused olema tagatud ööpäev ringi.

(14) Käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktis 3 nimetatud ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamisel ja punktis 11 nimetatud elanikkonnalt eteniidijäätmete kogumise korraldamisel jäätmejaamas või jäätmete kogumiskohas ei ole abikõlblikud töötasud, projektijuhtimise kulu ja koolitustasud ega probleemtoodete hulka kuuluvate jäätmete jäätmehoolduskulud.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(15) Jäätmejaamade ja jäätmemajade halduskulu ei ole abikõlblik.

(16) Kui toetust taotletakse käesoleva määruse §-s 29 nimetatud tegevusteks tekstiili-, ehitusmaterjalide-, elektroonika- ja plastisektori jaoks, peab taotleja lähtuma ettevõtte digitaliseerimise teekaardi raportist kui see on ettevõttel olemas.

(17) Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel võib toetuse osakaal olla kuni 80% abikõlblikest kuludest.
[RT I, 13.04.2021, 7- jõust. 16.04.2021]

(18) Ringmajanduse programmis ei ole trükiste väljaandmine abikõlblik kulu, välja arvatud käesoleva määruse § 29 lõike 4 punktis 8 sätestatud tegevuse puhul.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(19) Ringmajanduse teadus- ja arendustegevusteks toetuse taotlemisel on projektijuhtimise kulu määraks maksimaalselt 5% abikõlblikest tööjõukuludest.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(20) Käesoleva määruse § 29 lõike 3 punktis 8 nimetatud tegevusteks võib maksimaalne toetuse osakaal olla kuni 50% abikõlblikest kuludest.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

8. jagu

Veemajanduse programm

§ 31. Veemajanduse programmi eesmärk, alamprogrammid ja toetatavad tegevused

(1) Veemajanduse programmi eesmärk on säilitada ja saavutada veekogude ja põhjavee hea seisund ning tagada nõuetele vastav joogivesi.

(2) Veemajanduse programmi alamprogrammid on:

- 1) reoveekäitlus ja joogiveevarustus;
- 2) jääkreostus;
- 3) mitteehituslikud tööd;
- 4) siseveekogude ja rannikuvee tervendamine ja korrashoid;
- 5) väikesed reoveekogumisalad.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) Reoveekäitluse ja joogiveevarustusega seoses toetatakse olemasolevate vee- ja kanalisatsioonisüsteemide vastavusse viimist kehtivate nõuetega ja reoveekogumisalade piires joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemide väljaarendamist.

(4) Reoveekäitluse ja joogiveevarustusega seoses toetatakse vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamist üle 500 ie reoveekogumisaladel.

(5) Reoveekäitluse ja joogiveevarustusega seoses toetatakse vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamist alla 500 ie reoveekogumisaladel üksnes terviseohutuse ja keskkonnakaitse kaalutlustel, kui süsteeme rajatakse piirkonnas, kus:

- 1) puuduvad alternatiivsed lahendused elanike terviseohutus- ja kvaliteedinõuetele vastava joogiveega varustamiseks (näiteks endistel kaevandusaladel või nitraaditundlikul alal);
- 2) süsteeme rajatakse kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel või halvas seisundis maapinnalähedase põhjaveekogumi alal;
- 3) reovee kohtkäitlusel on veekogu vee kvaliteedile otsene negatiivne mõju või otsese negatiivse mõju oht.

(6) Reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist ei toetata ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimist ega rajamist üle 2000 ie reostuskoormusega reoveekogumisaladel.

(7) Reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist ei toetata sademeveesüsteemide rajamist.

(8) Reoveekäitlusega seoses ei toetata tegevusi, mis on seotud prügilate või muude jäätmekäitlusobjektide opereerimisel tekkiva reovee käitlemisega.

(9) Joogiveevarustusega seoses ei toetata tuletõrje veevarustuse rajamist ega rekonstrueerimist iseseisva süsteemina.

(10) Jääkreostusega seoses toetatakse pinna- ja põhjavee reostusohu vähendamist jääkreostuskollete likvideerimise või ohutuks muutmise teel.

(11) Mitteehituslike töödega seoses toetatakse veemajanduse võimalikult paremaks korraldamiseks vajalikke uuringuid ning arendustöid.

(12) Siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiuga seoses toetatakse tegevusi, mis aitavad säilitada või saavutada nende head või väga head seisundit või ökoloogilist potentsiaali.

(13) Väikeste reoveekogumisalade alamprogrammist toetatakse reoveekogumisaladel reostuskoormusega kuni 100 inimekvivalenti (kaasa arvatud) olemasolevate ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide vastavusse viimist kehtivate nõuetega ja reoveekogumisalade piires ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide väljaarendamist.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 32. Veemajanduse programmi eritingimused

(1) Veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamiseks või rekonstrueerimiseks toetuse taotlemiseks peab taotleja vastama kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) olema ühele või mitmele kohaliku omavalitsuse üksusele 100%-liselt kuuluv vee-ettevõtja;
- 2) olema määratud kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega projekti piirkonnas vee-ettevõtjaks või taotlejale peab kuuluma projekti piirkonna veemajandustaristu;
- 3) olema piirkondlik vee-ettevõtja.

[RT I, 04.02.2020, 2- § 32 lg 1 p 3 jõustub 01.01.2022]

(2) Piirkondlik vee-ettevõtja käesoleva määruse tähenduses on vee-ettevõtja, kes osutab veeteenust enam kui 5000 elanikule ning vähemalt kuuel reoveekogumisalal, millest vähemalt üks on reostuskoormusega üle 2000 ie.

(3) Reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist või väikeste reoveekogumisalade alamprogrammist ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks või rekonstrueerimiseks toetuse taotlemisel peavad projekti tegevused olema kavandatud kohaliku omavalitsuse volikogu kinnitatud ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse nõuetele vastavas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) Reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist või väikeste reoveekogumisalade alamprogrammist ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks või rekonstrueerimiseks toetuse taotlemisel peavad kõik taotletava projektiga samal kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritooriumil asuvad kliimaministri käskkirjaga kinnitatud reoveekogumisalad olema vastavuses tegeliku olukorraga.

[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

(5) Veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist või väikeste reoveekogumisalade alamprogrammist veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks või rekonstrueerimiseks toetuse taotlemiseks peab taotleja olema projektiga hõlmatud veemajandustaristu omanik, kes on ühtlasi:

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

- 1) tööstus- ja tootmisettevõtte;
- 2) avalikes huvides tegutsev tulundusühistu, sihtasutus või mittetulundusühing või
- 3) ühele või mitmele kohaliku omavalitsuse üksusele 100%-liselt kuuluv eraõiguslik juriidiline isik.

(6) Tööstus- ja tootmisettevõtte saab veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammist või väikeste reoveekogumisalade alamprogrammist toetust taotleda ainult eelpuhasti rajamiseks või rekonstrueerimiseks.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(7) Toetuse maksimaalne suurus projekti kohta on 1 000 000 eurot ilma käibemaksuta, välja arvatud projektid tööstus- ja tootmisettevõtete eelpuhastite ehitamiseks. Tööstus- ja tootmisettevõtte eelpuhasti ehitusprojekti maksimaalne toetus on 200 000 eurot ilma käibemaksuta, võttes arvesse kohaldatavaid riigiabi eeskirju.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(8) Jääkreostuse alamprogrammist toetuse taotlejale on abikõlblikud jääkreostuse likvideerimise kulud ja jääkreostusest keskkonnale või inimese tervisele tekitatavate negatiivsete mõjude leevendamiseks vajalikud kulud. Abikõlblikest kuludest lahutatakse maa väärtuse kasv, kui toetuse taotleja või toetuse abil korrastatava maa omanik on ettevõtja. Ettevõtjast taotlejale on jääkreostuse alamprogrammist toetuse maksimaalseks suurusks 400 000 eurot ilma käibemaksuta.

(9) Toetuse taotlemisel veemajanduse programmi on abikõlblikud üksnes nende tegevuste kulud, mis on kavandatud nii taotluse tegevustes kui ka eelarves. Kui tegevus on kirjeldatud ainult ühes eelnimetatuist, ei ole sellise tegevusega seotud kulu abikõlblik.

(10) Veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogiveevarustuse alamprogrammi ning väikeste reoveekogumisalade alamprogrammi projektide toetuse osakaal on maksimaalselt 65% abikõlblike kulude maksumusest.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(11) Ühiskanalisatsiooni või reoveepuhasti rekonstrueerimise või rajamise korral on projekti vastava etapi toetuse osakaal maksimaalselt 50% abikõlblike kulude maksumusest järgmistel juhtudel:

- 1) ükskõik millise saasteaine koormusest või vooluhulgast põhjustab üle 50% tööstus-, tootmis-, kaubandus- või teenindusettevõtja reovesi ning selle tulemusena on vaja asulareoveepuhastit rekonstrueerida või laiendada;
- 2) rajatakse või rekonstrueeritakse tööstus- või tootmisettevõtte eelpuhastit.

(12) Veemajanduse programmi siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiu alamprogrammi projektide toetuse osakaal on maksimaalselt 70% abikõlblikest kuludest. Projektidele, mille eesmärk on tagada kalade läbipääs riigi maal või riigi omandis või osaliselt riigimaal või riigi omandis oleval paisul, antakse toetust kuni 100% ulatuses.

(13) Veemajandusprogrammi jääkreostuse alamprogrammi projektide maksimaalne toetuse osakaal on 70% abikõlblikest kuludest. Projektidele, mille eesmärk on reostusohu vähendamine riigi maal või riigi omandis või osaliselt riigimaal või riigi omandis oleval jääkreostusobjektidel antakse toetust kuni 100% ulatuses.

(14) Veemajandusprogrammi mitteehtuslike tööde alamprogrammi projektide maksimaalne toetuse osakaal abikõlblikest kuludest on järgmine:

- 1) kuni 50% äriühingutele ning oma liikmete huvides tegutsevatele mittetulundusühingutele;
- 2) kuni 80% kohaliku omavalitsuse üksustele, haridus- ja teadusasutustele ning avalikes huvides tegutsevatele mittetulundusühingutele;
- 3) kuni 100% haridus- ja teadusasutusele uuringuks, mis on ette nähtud kehtiva veemajanduskava meetmeprogrammis tingimusel, et taotleja on uuringuprogrammi kooskõlastanud Kliimaministeeriumiga. [RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

§ 33. Veemajanduse programmi abikõlblikkuse eritingimused

Veemajanduse programmi abikõlblikkuse täiendavad eritingimused, mis koosnevad abikõlblike ja mitteabikõlblike kulude loeteludest alamprogrammide lõikes, kehtestab Kliimaministeeriumiga kooskõlastatult SA KIK ja avaldab need oma veebilehel taotlusvooru väljakuulutamisel. [RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

9. jagu Kaasrahastamise programm

[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

§ 33¹. Kaasrahastamise programmi eesmärk

(1) Kaasrahastamise programmi eesmärk on välisallikatest rahastatavates projektides nõutava omafinantseeringu katmise toetamine. Kaasrahastatava projekti eesmärk peab vastama käesoleva määruse §-s 2 sätestatud keskkonnaprogrammi üldeesmärgile ning arvestama § 3 lõikes 2 nimetatud vastava valdkondliku programmi eesmärke. [RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) Kaasrahastatavale projektile kohaldatakse käesoleva määruse üldtingimusi niivõrd, kui need ei lähe vastuollu põhirahastaja tingimustega.

(3) Kui SA KIK toetus kaasrahastatavas projektis on üle 50%, siis esitatakse taotlus üldises korras keskkonnaprogrammi. [RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

§ 33². Kaasrahastamise programmi tingimused

(1) Kaasrahastamise programmis on ühe projekti toetuse maksimaalne suurus 100% kaasrahastamise programmi aastaelarvest. [RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) Kaasrahastamise taotlus esitatakse SA-le KIK pärast põhirahastajalt positiivse rahastusotsuse saamist. Põhjendatud juhul võib SA KIK võtta vastu ka sellest varem esitatud taotluse. [RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) SA KIK teeb taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse, nähes vajaduse korral ette kaasrahastamise tingimused, mille eesmärk on viia projekt põhirahastusmeetme tingimuste piires paremini vastavusse käesoleva määruse § 3 lõikes 2 nimetatud valdkondlike programmide eesmärkidega ning §-des 38–40 sätestatud kriteeriumidega, konsulteerides selleks ka Kliimaministeeriumiga. [RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

(4) Kui kaasrahastavas projektis on Eestis mitu partnerit, võib kaasrahastamist taotleda vaid põhipartner. Selleks lepivad projekti Eesti partnerid vajaduse korral omavahel kokku, kes neist tegutseb kaasrahastamist taotledes teiste nimel põhipartnerina.

(5) Kaasrahastatava projekti kulud peavad olema põhjendatud ja mõistlikud, tehtud riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud üldpõhimõtteid järgides, sealhulgas peavad töö- ja teenustasud vastama vastava valdkonna Eesti tavalisele keskmisele tasemele.

(6) SA KIK kaasrahastab põhirahastaja Eesti-poolsete kulude katmata summast äriühingute projekte kuni 50% ulatuses, avalik-õiguslike juriidiliste isikute projekte kuni 80% ulatuses, sihtasutuste ja mittetulundusühingute

projekte kuni 90% ulatuses ning valitsus- ja riigiasutuste projekte kuni 100% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest. Riigiabi puhul kohaldatakse vastavaid riigiabi piirmäärasid.
[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

4. peatükk Taotlemine ja hindamine

1. jagu Taotlemine, taotluste hindamise kord ja rahastamise otsustamine

§ 34. Taotlusvooru korraldamine

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(1) Taotlusvoor korraldatakse toetatava tegevuse põhjal tähtajalise või tähtajatuna ja see märgitakse taotlusvooru korraldamise otsuses.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(2) Informatsioon taotlusvooru kohta avaldatakse SA KIK veebilehel:

1) tähtajalise taotlusvooru korral vähemalt 30 päeva enne taotluste esitamise tähtpäeva;

2) tähtajatu taotlusvooru korral vähemalt 30 päeva enne taotlusvooru avamist.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(2¹) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(3) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(4) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(5) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(6) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(7) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(8) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(9) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(10) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 34¹. Taotluste eelhindamine

[Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 34². Taotluse koostamine ja esitamine

(1) Projekti taotlus koostatakse ja esitatakse SA KIK taotluste sisestamiseks ettenähtud infosüsteemis SA KIK kehtestatud taotlusvormidel.

(2) Taotlusest peab selguma projekti eesmärk ja tulemus ning tegevuste seotus käesoleva määruse asjakohase programmi toetatavate tegevustega ja nimetatud toetuse andmise eesmärgiga.

(3) Taotlusele tuleb lisada SA KIK nõutud dokumendid, mille nimekiri avaldatakse SA KIK veebilehel.

(4) Taotluse võib esitada ühes voorus samade tegevuste kohta vaid ühte valdkondlikusse programmi.

(5) SA KIK võib nõuda taotluses esitatut täpsustamist. Samuti võib SA KIK nõuda taotlejalt põhjendatult muude lisatingimuste täitmist või dokumentide esitamist, mis on vajalikud projekti nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja teostatavuse hindamiseks.

(6) Tähtajalise taotlusvooru korral tuleb taotlus esitada taotlusvooru korraldamise otsuses märgitud tähtpäevaks. Sellest tähtpäevast hiljem esitatud taotlus jäetakse läbi vaatamata.

(7) Tähtajatu taotlusvooru korral:

1) esitab taotleja taotluse pärast taotlusvooru väljakuulutamist ja enne taotlusvooru sulgemist;

2) menetletakse taotlused nende laekumise järjekorras;

3) nõuetele vastavad taotlused rahuldatakse kuni eelarve ammendumiseni;

4) teatab SA KIK eelarve ammendumisel oma veebilehel taotlusvooru sulgemisest.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 34³. Taotluse nõuetele vastavuse kontroll

- (1) SA KIK kontrollib taotluste nõuetele vastavust 30 tööpäeva jooksul:
 - 1) taotluste esitamise tähtajast arvates tähtajalise taotlusvooru korral;
 - 2) taotluse esitamisest arvates tähtajatu taotlusvooru korral.
- (2) Taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks, kui:
 - 1) taotletav tegevus ei vasta valdkondliku programmi toetatavale tegevusele või seda tegevust ei ole taotlusvoorus avatud;
 - 2) taotleja või taotlus ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele;
 - 3) taotleja ei paranda taotluse puudusi selleks antud lisatähtaja jooksul.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel teeb SA KIK taotluse rahuldamata jätmise otsuse.
- (4) Taotluse menetleja ja taotluse suhtes otsuse tegija ei või olla isik, kes on jõustunud kohtuotsuse alusel süüdi mõistetud ametialases süüteos või karistusseadustiku §-de 209–212, 217² või 280 alusel ning kelle karistusandmeid ei ole karistusregistri seaduse alusel kustutatud ja arhiivi kantud.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 34⁴. Taotluste eelhindamine

- (1) Taotlusvooru korraldamise otsuses võib ette näha, et toetuse taotlemine toimub kahes etapis – eelhindamine ja lõpphindamine. Sellisel juhul valitakse eelhindamisel lihtsustatud alustel välja edasisse hindamisse sobilikud prioriteetsed projektid.
- (2) Eelhindamise kohaldamisel nähakse taotlusvooru korraldamise otsuses ette, millised dokumendid ja andmed esitatakse taotlemisel selles etapis ning milliste kriteeriumide alusel valitakse välja prioriteetsed projektid, mis suunatakse lõpphindamisele.
- (3) Eelhindamise tulemuste kohta tehakse põhjendatud otsus.
- (4) Eelhindamisel prioriteetseks tunnistatud projektide kohta esitatakse taotlusvooru täiemahuline taotlus kõigi nõutavate lisadega ning taotlusi menetletakse käesolevas määruses sätestatud korras.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 35. Kiireloomulised taotlused

- (1) Kiireloomuline on käesoleva määruse tähenduses selline taotlus, mille kiire rahuldamine on hädavajalik keskkonnakahju vältimiseks, keskkonnareostuse likvideerimiseks või inimese tervise kahjustamise vältimiseks.
[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]
- (2) Kiireloomulisena võib menetleda riigi poolt rahastavate projektide kaasrahastamise taotlusi, kui see on vajalik kaasrahastatava projekti tähtaegade tõttu ja selline võimalus on ette nähtud asjaomase meetme alusdokumendis.
[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]
- (3) Kiireloomuliste taotluste menetlemisel kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud tingimusi niivõrd, kui võrd need ei takista käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülekaalukate eesmärkide saavutamist.
- (4) Kiireloomulised taotlused edastab SA KIK esimesel võimalusel Kliimaministeeriumile arvamuse avaldamiseks, välja arvatud juba rahastatud projektide kallinemisega seotud taotlused.
[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

§ 36. Taotluste hindamine

- (1) Taotluste hindamiseks moodustab valdkondliku programmi juhi ettepanekul töörühmad kliimaminister või SA KIK, kui see ülesanne on üle antud keskkonnatasude seaduse alusel sõlmitud halduslepinguga. Töörühmadesse kaasatakse Kliimaministeeriumi teenistujad ja valdkondlikud eksperdid Kliimaministeeriumi valitsemisala asutustest ja mujalt.
[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]
- (2) Valdkondlikud töörühmad hindavad taotlusi käesoleva peatüki 2. jaos sätestatud hindamiskriteeriumite alusel.
[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]
- (3) Taotlusi hinnatakse punktiskaalal 0–4. Taotluse hindamisel antud maksimaalne koondhinne moodustub hindamiskriteeriumite alusel antud hinnete kaalutud keskmisest.

§ 37. Rahastamise otsustamine

(1) [Kehtetu -RT I, 16.06.2020, 20- jõust. 19.06.2020]

(1¹) SA KIK otsustab taotluse rahastamise 80 tööpäeva jooksul:

1) taotluste esitamise tähtajast arvates tähtajalise taotlusvooru korral;

2) taotluse esitamisest arvatest tähtajatu taotlusvooru korral.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(1²) Taotluse rahastamise otsuse tegemise tähtaega pikendatakse taotluse puuduste kõrvaldamiseks määratud aja võrra.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(2) Hindamise tulemusena võib teha ettepaneku mitte kasutada kinnitatud valdkondliku programmi eelarvet täies ulatuses, kui esitatud taotlused ei vasta valdkondliku programmi eesmärgile või taotlusi on esitatud kinnitatud eelarvest väiksemas summas.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) Valdtkonna rahastamise eelarvet arvestades rahastatakse hindamise tulemusena kõrgema hinde saanud taotlusi, mis on saanud vähemalt 60% (2,4 punkti) võimalikust koondhindest.

(3¹) Kui vooru eelarve piires ei ole võimalik kõiki käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud taotlusi rahastada ning taotlused on saanud võrdse koondhinde, heidetakse valiku tegemiseks taotluste seas liisku.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(4) Rahastamisele ei kuulu taotlused, mis on saanud käesoleva peatüki 2. jaos nimetatud hindamiskriteeriumi „projekti vajalikkus” alusel 0 punkti.

(5) Taotluse võib rahuldada osaliselt, kui taotluse täielik rahuldamine ei ole võimalik taotluste rahastamiseks ette nähtud toetuse mahu tõttu või kui see ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat, projekti tegevusi ja nendega saavutatavaid tulemusi. Osalise rahuldamise ettepanek sisaldab ettepanekut taotletud toetuse vähendamiseks või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmiseks.

(6) Taotluse võib rahuldada kõrvaltingimusega, kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtajaks ja kõrvaltingimuse seadmine on mõistlik.

(7) Taotluse rahuldamise otsuse võib kehtetuks tunnistada, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) ilmneb asjaolu, mille korral ei oleks taotlust rahuldatud;

2) toetuse saaja rikub oluliselt toetuse kasutamise tingimusi;

3) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole võimalik jätkata toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel;

4) toetuse saaja esitab avalduse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise kohta.

§ 37¹. Taotluse rahuldamise otsus

(1) Hindamistulemuste ja rahastamissettepaneku alusel teeb SA KIK taotluse rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse:

1) otsuse tegija andmed ja otsuse tegemise kuupäev;

2) toetuse saaja nimi, aadress ja isiku- või registrikood;

3) projekti nimetus ja number;

4) projekti kogumaksumus;

5) toetuse summa või selle osakaal abikõlblikest kuludest, kui projektis peab olema omafinantseering;

6) teave riigiabi või vähese tähtsusega abi andmise kohta, kui tegemist on sellise abi andmisega;

7) projekti eesmärk, toetatavad tegevused ja nende elluviimise eeldatav ajakava;

8) projekti abikõlblikkuse periood;

9) toetuse saaja kohustused, mis on vajalikud projekti nõuetekohaseks elluviimiseks ja selle kontrollimiseks;

10) võimalikud osalise rahuldamise tingimused ja kõrvaltingimused;

11) toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide, teabe ja aruannete esitamise kord;

12) toetuse maksmise peatamise ja toetuse tagasinõudmise alused ning taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused;

13) vaidlustamisviide.

(3) Taotlejale võib saata otsuse elektrooniliselt või teha teatavaks SA KIK taotluste menetlemiseks ette nähtud infosüsteemi kaudu.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

2. jagu

Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad

§ 38. Hindamiskriteeriumid ja nende osakaal

Taotluste hindamiskriteeriumid ja nende hindamise osakaal on järgmine:

- 1) projekti vajalikkus (30% maksimaalsest koondhindest);
- 2) projekti teostatavus (30% maksimaalsest koondhindest);
- 3) projekti jätkusuutlikkus (10% maksimaalsest koondhindest);
- 4) projekti keskkonnakaitse mõju (30% maksimaalsest koondhindest).

§ 39. Hinnatavad näitajad atmosfääriõhu kaitse, kalanduse, looduskaitse, merekeskkonna, metsanduse, ringmajanduse, veemajanduse ja kaasrahasutamise programmis

[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

(1) Projekti vajalikkust hinnatakse selle järgi, kas projekt on vajalik valdkonna arengu- ja tegevuskavades püstitatud eesmärkide ning valdkonda reguleerivate seaduste, määruste ja riigile võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

(2) Projekti teostatavust hinnatakse selle järgi, kas projekti põhitegevus sobib kavandatud eesmärkide saavutamiseks, projekti eelarve vastab kavandatud tegevusele, taotleja suudab projekti ellu viia ning kui suur on projekti omafinantseering.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) Projekti jätkusuutlikkust hinnatakse selle järgi, kui võrd pärast projekti lõppemist on tagatud projekti tegevuse jätkamine ja projektist saadava lisaväärtuse kasutamine ning laiendamine.

(4) Projekti keskkonnakaitse mõju hinnatakse, milline on projekti mõju:

- 1) kalanduse programmis – kalavarude jätkusuutlikkusele;
- 2) atmosfääriõhu kaitse programmis – välisõhu kvaliteedi parandamisele, kliimamuutuste tagajärgede leevendamisele ja kui tõhusad on investeeringud keskkonnakoormuse vähendamisele;
- 3) looduskaitse programmis – liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi tagamisele ja loodusliku mitmekesisuse säilimisele;
- 4) merekeskkonna programmis – Eesti mereala hea seisundi saavutamisele, säilitamisele ja kaitsele;
- 5) metsanduse programmi metsanduse alamprogrammis – metsanduse jätkusuutliku arengu tagamisele, metsaökosüsteemide kaitsele, metsandusteaduse edendamisele ja keskkonnateadlikkuse suurenemisele;
- 6) metsanduse programmi jahinduse alamprogrammis – jahilukiarvu taastusvaruna säilimisele ja ulukikahjustuse ulatuse vähendamisele ning jahimeeste praktiliste oskuste taseme parandamisele ja teadlikkuse suurendamisele jahindusest;
- 7) ringmajanduse programmis – ressursside tõhusamale kasutamisele, jäätmete ja heitmete tekke vähendamisele, keskkonnaseisundi parandamisele, ringmajanduse põhimõtete kasutuselevõtu edendamisele ning avalikkuse teadlikkuse paranemisele;
- 8) veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogivee varustuse alamprogrammis – pinnaveekogumitele, põhjaveele, joogivee kvaliteedile, varustuskindlusele ja põhjavee reostusohu vähendamisele;
- 9) veemajanduse programmi jääkreostuse alamprogrammis – joogiveehaardele, veekogumile, põhjaveele ja inimese tervisele;
- 10) veemajanduse programmi mitteehituslike tööde alamprogrammis – mõju pinna- ja põhjaveekogumi hea seisundi saavutamisele või hea või väga hea seisundi säilitamisele;
- 11) veemajanduse programmi veekogude tervendamise alamprogrammis – veekogu hea seisundi saavutamisele ja säilitamisele.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 40. Hinnatavad näitajad keskkonnateadlikkuse programmis

(1) Projekti vajalikkust hinnatakse selle järgi, kas projekt on vajalik keskkonnateadlikkuse programmi eesmärkide elluviimiseks, selle teema on esmatähtis ja tulemuslikkus eeldatav ning kuivõrd see mõjutab projektis osalejate väärtushinnangute, hoiakute ja käitumisharjumuste kujundamist keskkonnahoidlikuks.

(2) Projekti teostatavust hinnatakse projektimeeskonna valdkondliku ja organisatoorse võimekuse, projekti eelarve kujunemise mõistetavuse, eelarve optimaalsuse ja omafinantseeringu suuruse põhjal.

(3) Projekti jätkusuutlikkust hinnatakse selle järgi, kui võrd on projekti käigus omandatud teadmised kasutatavad ja vajalikud projektis osalejate hoiakute ja käitumisharjumuste kujundamisel keskkonnahoidlikuks pärast projekti perioodi lõppu.

(4) Projekti keskkonnakaitse mõju hindamisel arvestatakse projekti eeldatavat mõju mõne keskkonnaeesmärgi saavutamisele või keskkonnaprobleemi leevendamisele.

(5) Keskkonnateadlikkuse programmis lihtsustatud korras menetlevate käesoleva määruse § 22 lõike 4 punktis 1 nimetatud tegevuste korral hinnatakse, kas läbitavad õppeprogrammid põhinevad loodusteaduslikel alustel, kasutatakse aktiivõppe meetodeid, lähtutakse säästva arengu hariduse põhimõtetest ning toetust küsitakse vastavalt taotlusvooruks kehtestatud ühikuhinnale.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

5. peatükk

Projekti elluviimise, kontrollimise, aruandluse ja tagasinõuete esitamise kord

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 41. Hangete korraldamine

(1) Toetuse saaja on kohustatud järgima kulude tegemisel riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud üldpõhimõtteid ning olema suuteline nende põhimõtete järgimist veenvalt dokumentaalselt tõendada.

(2) Kui toetuse saaja kuulub omandisuhte või hääleõiguse kaudu eraõiguslikule isikule, peab ta hanke, mille eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on üle 30 000 euro, tegema elektrooniliselt riigihangete registris. Kui hanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 10 000–30 000 eurot, peab toetuse saaja esitama SA-le KIK vähemalt kolm digitaalselt allkirjastatud hinnapakkumust eri pakkujatelt.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(3) Kui riigihangete seaduse § 5 lõikes 3 nimetatud hankija riigihanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on üle 30 000 euro, tuleb riigihangete teha elektrooniliselt riigihangete registris. Kui riigihanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 10 000–30 000 eurot, peab hankija esitama SA-le KIK vähemalt kolm digitaalselt allkirjastatud hinnapakkumust eri pakkujatelt.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(4) Toetuse saaja, kes ei ole riigihangete seaduse kohaselt hankija, peab alates hanke eeldatavast maksumusest ilma käibemaksuta üle 30 000 euro tegema hanke elektrooniliselt riigihangete registris. Kui hanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 10 000–30 000 eurot, peab hankija esitama SA-le KIK vähemalt kolm digitaalselt allkirjastatud hinnapakkumust eri pakkujatelt.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(5) Toetuse saaja peab jääkreostuse likvideerimise, ehitustööde, omanikujärelevalve ning siseveekogude ja rannikuvee tervendamise ja korrashoiu hangetes kehtestama pakkujale kvalifitseerimise tingimused, mis sisaldavad minimaalse käibe nõuet ning varem lepingu esemele sarnaste lepingute täitmise nõuet.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(6) Maastikupilti kahjustavate kasutusest väljalangenud ehitiste likvideerimisel ja kaitstavatel aladel pärandniitude taastamiseks loomade ostmisel peab toetuse saaja tegema hanke elektrooniliselt riigihangete registris olenemata hanke maksumusest.
[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(7) Käesoleva paragrahvi lõigete 2, 3 ja 4 kohaldamisel võib põhjendatud juhtudel esitada pakkumuse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Kui asjaomase valdkonna turuolukorras ei ole kolme pakkumuse saamine võimalik, peab toetuse saaja seda selgitama ning tõendama, et ta on mõistlikult teinud kõik endast oleneva tegeliku konkurentsi efektiivseks ärakasutamiseks.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 42. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja on kohustatud:

- 1) viima projekti ellu käesoleva määruse, projekti tegevuste suhtes kehtivate õigusaktide, esitatud taotluse ja taotluse rahuldamise otsuse kohaselt ja tagama nõutud tulemuse saavutamise;
- 2) sõlmima tööde tegijatega lepingud mõistlikel tingimustel ja projekti tähtaegu ja maksetingimusi arvestades ning tegema järelevalvet lepingute täitmise üle viisil, mis tagab tööde tegemise ja tulemuslikkuse;
- 3) eristama projektiga seotud abikõlblikud ja abikõlbmatud kulud, kasutades selleks eraldi arvestussüsteemi või raamatupidamiskoode;
- 4) esitama õige ja täieliku teabe, korrektse dokumendi ja aruande projekti elluviimise ja mõjude kohta tähtjaks ja nõutud viisil;
- 5) tõendama toetuse makse aluseks olevate tingimuste täidetust;
- 6) teatama SA-le KIK viivitamata kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluses esitatud või projektiga seotud andmete olulisest muutumisest, projekti odavnemisest või kallinemisest, töövõtja ja allhankijate üldandmed, kui need ei olnud taotlemisel esitatud või kui need on muutunud, projekti elluviimist või kestuse nõude täitmist takistavast asjaolust, sealhulgas projektiga seotud vara üleandmisest teisele isikule või asutusele, pankrotimenetlusest ning likvideerimismenetlusest;
- 7) teatama SA-le KIK viie aasta jooksul projekti lõppemisest kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada toetuse saaja võimet täita asja säilitamise ja keskkonnavalalise kasutamise kohustust, seejuures kehtib vesiehitiste ning

ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste ja hoonete rajamisega seotud projektide puhul teatamiskohustus kümme aastat pärast projekti lõppmakse tegemist;

8) võimaldama audiitoril ja kontrollijal enne projekti elluviimist, selle ajal ning pärast projekti lõppemist viie aasta jooksul viibida projektiga seotud ruumides ja territooriumil, andma neile projekti elluviimise ja toetuse kasutamise kohta suulisi ja kirjalikke selgitusi ning andmeid, sealhulgas väljavõtteid raamatupidamisprogrammist ja pangakontost, ning võimaldama neil teha dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid;

9) esitama dokumendid, mida SA KIK nõuab toetuse kasutamise kontrollimiseks, kolme tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest;

10) reaalselt ja proportsionaalselt projekti kulude katmiseks ära kasutama eelarves näidatud omafinantseeringu;

11) järgima riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmist reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja nõudeid, kui need kohalduvad toetuse saamisel;

12) säilitama projekti elluviimisega seotud dokumentatsiooni vähemalt viis aastat pärast toetusest viimase makse tegemist, kui õigusaktides ei ole sätestatud pikemat tähtaega;

13) andma kolmandatele isikutele infot projekti käigu ning sisu kohta ja vajaduse korral esitama ka asjakohaseid dokumente õigusaktides kehtestatud korras;

14) vältima huvide konflikti ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest SA-d KIK ja leppima kokku huvide konflikti vältimise meetmetes;

15) näitama vastavalt SA KIK nõuetele ehitusinfo- ja tänutahvlitel, ehitisel, projekti raames valminud trükistel, telesaadete ja filmide tiitrites ja muudes sobivates kohtades ning teatama raadiosaadetes ning projekti tutvustamiseks korraldatud üritustel ja muudel sellisel juhtudel, et projekti on rahastanud SA KIK;

16) võimaldama üldsusel ja huvitatud isikutel projekti tulemusel valminud intellektuaalomandiõiguse esemeid vabalt ja tasuta kasutada, kui taotluse rahuldamise otsuses ei ole märgitud teisiti;

17) esitama projekti raames valminud trükise, andmekogu, teadustöö või uuringu aruande või muu sellise tulemuse SA-le KIK ühes eksemplaris elektrooniliselt või paber kandjal;

18) esitama tähtjaks nõuetekohases vormis aruande toetuse kasutamise kohta ning kooskõlastama aruande SA KIK nimetatud isikutega.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 43. Muudatused projektis

(1) Põhjendatud juhtudel ja SA KIK nõusolekul võib elluviidavas projektis teha muudatusi võrreldes rahuldatud taotluses kavandatudga.

(2) Toetuse saaja on kohustatud projekti muudatuse kooskõlastama SA-ga KIK, kui toetuse saaja soovib projektis muuta:

1) tegevust või selle ulatust, sealhulgas jätta tegevuse ära või lisada uue tegevuse;

2) tegevuse eelarvet enam kui 20%, välja arvatud projektide korral, mille abikõlblike kulude summa on väiksem kui 10 000 eurot;

3) muid osasid, mis oleksid mõjutanud taotluse hindamise tulemust;

4) algus- või lõpptähtaega;

5) tegevuste elluviimiseks sõlmitud hankelepingut.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(2¹) Projektis kavandatud tegevuste kallinemisel ning juhul, kui projekti mahu vähendamine ei ole tehniliselt võimalik, võib põhjendatud juhtudel projekti erilise olulisuse korral ning valdkondliku programmi eelarves selleks ette nähtud vabade vahendite olemasolul toetuse summat suurendada kuni 30%.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(3) [Kehtetu - RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata projekti muudatuste põhjendused esitatakse projekti lõpparuandes.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

§ 44. Maksed

(1) Enne projekti tööde tegemist võib ehitusprojektide korral ettemaksuna maksta kuni 30% ning teiste projektide korral kuni 50% toetuse kogusummast, kui see on kooskõlas projekti raames asjaomase valdkonna tavalistel tingimustel sõlmitud lepingutega ning kavandatud või elluviidava tegevuse olemusega.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(2) Vahemaksed teeb SA KIK pärast seda, kui toetuse saaja või töö tegija on kulud teinud ja dokumentaalselt tõestanud.

(3) Lõppmakse tehakse pärast kõikide projekti tegevuste ja tulemite nõuetekohasust tõendavate dokumentide esitamist ja projekti lõpparuande heakskiitmist.

[RT I, 06.03.2024, 4- jõust. 09.03.2024]

(4) Põhjendatud juhul võib taotluse rahuldamise otsuses ette näha käesolevas paragrahvis sätestatud erinevad maksemäärad.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(5) Riigieelarvelistele asutustele võib toetuse välja maksta ettemaksetena.

§ 44¹. Toetuse tagasinõudmine

(1) Kui toetuse saaja ei täida õigusaktidest ja taotluse rahuldamise otsusest tulenevaid kohustusi, nõutakse toetus osaliselt või täielikult tagasi keskkonnatasude seaduse § 59¹ kohaselt.

(2) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta ja teha toetuse osaliselt või täielikult tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest, kui esineb vähemalt üks all nimetatud asjaoludest:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata projektiga seotud kohustuse või nõude;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärgi saavutamise ei ole võimalik;
- 5) projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 6) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 7) toetuse saaja on rikkunud hanke nõudeid ja sellega võis kaasneda mõju hangitud töö või teenuse maksumusele;
- 8) taotlemisel või projekti elluviimisel on esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel nõutakse tagasi 10% eraldatud toetusest. Sõltuvalt rikkumise raskusest võib kohaldada 1-, 5-, 25- või 50%-list tagasinõude määra. Väga olulise, sealhulgas tõenäoliselt tahtliku või potentsiaalselt väga suure mõjuga rikkumise korral nõutakse tagasi kogu toetus.

(4) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus vastavas ulatuses kehtetuks. Toetuse kogu ulatuses tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus täies ulatuses kehtetuks.

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 45. Projekti tulemi säilitamine

(1) Toetuse abil ostetav või valmiv asi või ehitis peab säilima ja olema kasutuses taotluses märgitud otstarbel vähemalt viis aastat, kui asja mõistlik kasutusaeg ei ole lühem.

(2) Toetuse abil rajatud vesiehitised, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatised ja hooned peavad säilima ning olema sihtotstarbelises kasutuses vähemalt 15 aastat toetuse saajale toetuse lõppmakse tegemisest arvates.

(3) Vara võõrandamisel peab vara uus omanik vastama kõikidele toetuse andmise hetkel toetuse saaja kohta kehtinud tingimustele.

(4) Vara võõrandamisel on toetuse saaja kohustatud sellest toetuse andjat teavitama.

§ 46. Taotluse rahuldamise otsuse täitmise kontrollimine

[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

(1) SA-l KIK on õigus kontrollida projekti elluviimist, sealhulgas investeringu kasutamist, teha kohapeal eelkontrolli, järelkontrolli ja vajaduse korral auditeid. Taotleja ja toetuse saaja on kohustatud esitama kõik SA KIK poolt selleks põhjendatult nõutavad dokumendid ja selgitused ning võimaldama kontrolli kohapeal.

(2) SA-l KIK on õigus kontrollida projekti nõuetekohasust viis aastat, vesiehitiste ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajatiste ja hoonete rajamisega seotud projektide korral 15 aastat pärast projekti lõppmakse tegemist.

6. peatükk Rakendussätted

§ 46¹. Kaasrahastamise taotluse esitamise tähtaja rakendamine

Käesoleva määruse § 33² lõike 2 esimeses lauses sätestatud kaasrahastamise taotluse esitamise tähtaega rakendatakse alates 2023. aasta 1. jaanuarist.

[RT I, 29.12.2021, 44- jõust. 01.01.2022]

§ 46². Määruse kohaldamine

Projektidele, mille suhtes on tehtud taotluse rahuldamise otsus enne käesoleva paragrahvi jõustumist, kohaldatakse käesolevat määrust taotluse rahuldamise otsuse tegemise ajal kehtinud redaktsioonis.
[RT I, 31.01.2023, 1- jõust. 03.02.2023]

§ 47. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 48. Määruse jõustumine

Määruse § 32 lõike 1 punkt 3 jõustub 2022. aasta 1. jaanuaril.